Lietas arhīva Nr. CA-0345-18
ECLI:LV:LAAT:2018:1213.C12103018.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2018.gada 13.decembrī

Latgales apgabaltiesas
Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese A.Šilova,
tiesneši I.Tabore, I.Stivriņš
tiesas sēdes sekretāre L.Bistrova

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta prasībā pret /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/ un /pers. R/ par zaudējumu piedziņu, sakarā ar Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta apelācijas protestu par Daugavpils tiesas 2018.gada 6.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta prokurore 2017.gada 27.decembrī iesniedza Daugavpils tiesā prasību pret /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/ un /pers. R/ par zaudējumu piedziņu.

Prasībā norādīts, ka saskaņā ar Valsts kontroles iesniegumu par Valsts kontroles finanšu revīzijā Nr.2.4.1-34/2015 "Par Latvijas Republikas 2015.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem" konstatētajiem faktiem par normatīvo aktu prasībām neatbilstošu Dagdas novada pašvaldības domes rīcību, ar kuru Dagdas novada pašvaldībai nodarīti zaudējumi, kas saistīti ar pašvaldībai piederošo pazemes aktīvu atsavināšanu bez maksas, veikta prokurora pārbaude, kurā Valsts kontroles ziņojumā norādītie fakti apstiprinājās.

Pārbaudē noskaidrots, ka Dagdas novada pašvaldības dome 2011.gada 25.maijā, izskatot SIA "Valmeks" 2011.gada 11.maija iesniegumu par zemes nomas tiesību piešķiršanu uz zemes gabalu 13,9 ha kopplatībā, ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/, Andzeļu pagastā, pieņēma lēmumu, kura 33.1., 3.1.punktā paredzēts noslēgt zemes nomas līgumu ar SIA "Valmeks" par zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /kadasatra apzīmējuma numurs/ 13,9 ha kopplatībā, Andzeļu pagastā, uz 25 gadiem. Par zemes gabalā esošu karjeru ar derīgiem izrakteņiem, Dagdas novada pašvaldības domes lēmumā nav norādīts.

Minētā lēmuma 33.1., 2.1.punktā norādīts, ka ar Dagdas novada domes sēdes 2011.gada 26.janvāra lēmumu tika izbeigtas lietošanas tiesības SIA "Valmeks" uz zemes gabalu ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/ un noteikts, ka līdz 2011.gada 1.jūnijam jāizmanto zemes nomas pirmtiesības.

Turklāt Dagdas novada domes 2011.gada 25.maija lēmuma 33.1., 3.2.punktā noteikts, ka SIA "Valmeks" nomas tiesības stājas spēkā ar 2010.gada 1.jūniju.

Tātad, domes lēmuma 33.1., 2.1., 3.1. un 3.2.punktā noteiktajos nosacījumos, jautājumā par zemes lietošanas tiesību izbeigšanās un zemes nomas tiesību stāšanās spēkā, ir pretrunas.

Bez tam SIA "Valmeks" iesniegums, kas ir iesniegts Dagdas novada pašvaldībā par zemes nomas tiesību piešķiršanu uz iepriekš norādīto zemes gabalu ir datēts ar 2011.gada 11.maiju, bet Dagdas novada pašvaldības domes lēmumā norādīts cits iesnieguma datums 2011.gada 13.maijs.

Saskaņā ar Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maija lēmuma Nr.7 33.1., 3.1.punktu, Andzeļu pagasta pārvalde 2011.gada 30.maijā noslēdza ar SIA "Valmeks" zemes nomas līgumu par minētā zemes gabala, kurā atrodas derīgo izrakteņu atradne "Mihalini II", nomu uz 25 gadiem, nosakot nomas maksu 0,5% no zemes kadastrālās vērtības, bet nenorādot zemes gabalā esošā karjera atradni "Mihalini II", līdz ar to maksa par karjerā iegūtajiem derīgajiem izrakteņiem netika paredzēta.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Krāslavas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļā 2016.gada 27.aprīlī tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma XXIV nodaļas un 2016.gada 29.jūlijā pārkvalificēts uz Krimināllikuma 319.panta pirmo daļu (par to, ka laika periodā no 2011.gada līdz 2013.gadam, iespējams Dagdas novada pašvaldības atbildīgo amatpersonu rīcībā ir saskatāmas noziedzīga darbība vai bezdarbība, kā rezultātā Dagdas novada pašvaldības manta- derīgo izrakteņu atradne "Mihalini II" Andzeļu pagasta teritorijā tika atsavināta bez atlīdzības komersantam SIA "Valmeks", radot pašvaldībai būtisku kaitējumu). Krimināllietas materiālos atrodas dokuments- "Smilts- grants karjera "Mihalini-II" kalnu izstrādes plāns", kas apstiprināts Satiksmes ministrijas Autoceļu departamentā un datēts ar 1992.gadu. Tātad, jau 1992.gadā sākās karjera "Mihalini II" izstrāde, proti, derīgo izrakteņu ieguve, kaut lietošanas tiesības uz zemes gabalu Andzeļu pagastā piešķirtas SIA "Valmeks" tikai 1997.gadā, ar Krāslavas rajona Andzeļu pagasta zemes komisijas 1997.gada 23.janvāra lēmumu Nr.35 un Krāslavas rajona Andzeļu pagasta padomes 2000.gada 26.jūnija lēmumu Nr.29.

Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maija lēmuma 33.1., 3.1.punktā, kā arī Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta 2011.gada 30.maija zemes nomas līguma 2.punktā ir noteikts zemes lietošanas mērķis- derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Tātad, zemes gabala izstrāde, pēc būtības, netika paredzēta, jo domes lēmuma 33.1., 3.1.punkts, kā arī Andzeļu pagasta zemes nomas līguma 2.punkts paredzēja karjera izstrādi, nevis zemi, jo derīgo izrakteņu ieguve notika karjera atradnē, un par karjera izstrādi, proti, par iegūto derīgo izrakteņu iegūšanu Dagdas novada domes lēmumā, kā arī Andzeļu pagasta zemes nomas līgumā būtu jāparedz papildus maksu.

Ne Dagdas novada pašvaldības domes lēmumā, ne arī Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta zemes nomas līgumā par karjera esamību, kurā atrodas atradne "Mihalini II" ar esošo pazemes aktīvu- smilts 11 729 *euro* vērtībā, vispār netika norādīts.

SIA "Valmeks", gan 1997.gada 15.janvāra un 2000.gada 26.jūnija iesniegumos, adresētajos Krāslavas rajona Andzeļu pagasta zemes komisijai un Krāslavas rajona Andzeļu pagasta padomei par Andzeļu pagasta Mihalinu sādžā karjera lietošanas tiesībām, gan arī Dagdas novada pašvaldībai adresētajā 2011.gada 11.maija iesniegumā, par zemes nomas tiesību piešķiršanu uz zemes gabalu 13,9 ha platībā Andzeļu pagasta teritorijā, norādīts zemes lietošanas mērķis: zemes gabalā esošā karjera izmantošana derīgo izrakteņu ieguvei.

SIA "Valmeks" , pēc atteikšanās no tiesībām izpirkt lietoto zemes gabalu noteiktajā termiņā, lietošanas tiesības izbeidzās un zemes gabals

kļuva par pašvaldības īpašuma objektu un zemesgabalā esošie derīgie izrakteņi saskaņā ar likuma "Par zemes dzīlēm" 3.pantā noteikto, pieder zemes īpašniekam, proti, pašvaldībai, līdz ar to pašvaldībai piederošo aktīvu atsavināšanu vajadzēja risināt saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma noteikumiem.

Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maija lēmums Nr.7 "Par zemes nomas līgumu slēgšanu ar personām, kurām izbeigtas zemes lietošanas tiesības uz neizpirkto zemi un viņas izmanto zemes nomas pirmtiesības" tika pieņemts koleģiāli, piedaloties 14 domes deputātiem.

Izskatot jautājumu par zemes nomas līguma noslēgšanu ar SIA "Valmeks", un pieņemot iepriekš norādīto domes lēmumu, lielākā daļa Dagdas novada pašvaldības domes deputātu zināja, ka zemes gabalā Andzeļu pagastā 13,9 ha platībā atrodas karjers ar derīgiem izrakteņiem

Minētā zemes gabala karjerā derīgo izrakteņu atradne "Mihalini II" netika novērtēta ne pirms Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maija lēmuma pieņemšanas, ne pirms 2011.gada 30.maija zemes nomas līguma noslēgšanas, ne arī pašlaik, ar ko tika pārkāptas Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 ""Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punkta prasības, par ko 2017.gada 29.novembrī iesniegts prokurora iesniegums Dagdas novada pašvaldības domes priekšsēdētājam.

Saskaņā ar likuma "Par zemes dzīlēm" 3.pantu, Dagdas novada pašvaldībai, kā zemes gabala ar karjeru "Mihalini II" īpašniekam, pieder šī zemes gabala dzīles un visi derīgie izrakteņi, kas tajās atrodas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 9.punktu, atradnē esošus pazemes aktīvus bija jāņem pašvaldības grāmatvedības uzskaitē un visi riski un gūstamie saimnieciskie labumi no attiecīgā aktīva, proti, no ilgtermiņa ieguldījuma, pāriet pašvaldībai.

Noteiktā nomas maksa neietver samaksu par pašvaldības mantas- smilts- atsavināšanu, līdz ar to karjerā esošie derīgie izrakteņi pārgājuši SIA "Valmeks" īpašumā bez maksas, proti, tie ir uzdāvināti, kas ir aizliegts.

Valsts kontroles finanšu revīzijas laikā tika konstatēts, ka ar Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maijā pieņemto lēmumu, ar kuru sākot no 2010.gada 1.jūnija līdz 2013.gadam ieskaitot, proti, līdz karjera "Mihalini II" izstrādes beigām, prettiesiski tika atsavināti pašvaldības aktīvi, līdz ar to Dagdas novada pašvaldībai nodarīts materiāls zaudējums, kas pēc Valsts kontroles revidentu aplēsēm ir 11 729,20 *euro* (8, 260 m^3 x 1,42 *euro* = 11 729,20 *euro*).

Andzeļu pagasta zemes gabalā esošā karjera "Mihalini II" izstrāde tika pabeigta 2013.gadā un zemes nomas līgums par zemes gabala nomu Andzeļu pagastā 13,9 ha platībā tika izbeigts 2017.gada 20.aprīlī.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 69.panta otro daļu, 70.panta pirmo daļu, par koleģiālas institūcijas pārvaldes lēmuma lietderību un tiesiskumu atbild tie koleģiālas institūcijas locekļi, kas par to balsojuši. Ja pārvaldes amatpersona atzīst, ka attiecīgais pārvaldes lēmuma projekts ir tiesisks, tā vīzē to.

Dagdas novada pašvaldības domes deputāti, kuri piedalījās 2011.gada 25.maija lēmuma pieņemšanā un nobalsoja vienbalsīgi par zemes nomas līguma noslēgšanu ar SIA "Valmeks" par zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/ 13,9 ha platībā nomu Andzeļu pagastā, ar savu rīcību, balsojot par lēmuma lietderību un tās pieņemšanu, kā arī parakstot to, ir pārkāpuši Publiskās personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 7.panta pirmās daļas, kā arī 10.panta pirmās daļās noteikto, kur noteikts, ka publiskas personas mantu aizliegts atsavināt privātpersonai vai kapitālsabiedrībai par acīmredzami pazeminātu cenu, kā arī to nedrīkst dāvināt (ziedot).

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Prokuratūras likuma 17.panta otrās daļas punktu, Civilprocesa likuma 90.panta pirmo daļu, otrās daļas pirmo punktu un trešo daļu, Civillikuma 1775. un 1779.pantu, likuma "Par zemes dzīlēm "3.pantu, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 7.panta pirmo daļu un 10.panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 69.panta otro daļu un 70.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.735 "Par publiskas personas zemes nomu" 222.punktu, Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.pantu, prasītāja lūdza no visiem atbildētājiem proporcionāli piedzīt zaudējumu 11729,20 EUR apmērā, piedzenot no /pers. C/ 782,04 EUR un no pārējiem atbildētājiem 781,94 EUR no katra atbildētāja.

Atbildētājs /pers. E/ 2018.gada 19.februārī iesniedza paskaidrojumu par prasību, norādot, ka to neatzīst. 2011.gada 25.maija Dagdas novada pašvaldības sēdē nobalsoja par lēmumu, jo uzskatīja, ka SIA "Valmeks" kā bijušajam zems lietotājam ir visas tiesības likumīgi izmantot zemes nomas pirmtiesības. Balsojums bija tikai par zemes gabala nomas līguma slēgšanu, paredzot nomas maksu 0,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības.

Lēmumā netika skatīta ne derīgo izrakteņu izstrāde, ne ieguves apjomi un derīgo izrakteņu vērtība. Lēmuma pieņemšana attiecināma tikai uz zemes gabala nodošanu nomā, jo derīgo izrakteņu atradne "Mihalini II" ir vairāk nekā trīs reizes mazāka nekā SIA "Valmeks" "iznomātais zemes gabals. Maksas saņemšanai par derīgo izrakteņu ieguvi, būtu jāpieņem cits lēmums. Zemes gabals iznomāts 2011.gada 25.maijā un nav saprotams, kāpēc zaudējums rēķināts no 2010.gada 1.jūnija un smilts 1m^3 cena noteikta 1,42 *euro*. Prasību uzskata par nepamatotu un noraidāmu.

Atbildētājs /pers. C/ 2018.gada 21.februārī iesniedza paskaidrojumu, kurā norādīja, ka prasību neatzīst pilnībā, un tā ir noraidāma. 2011.gada 25.maijā Dagdas novada pašvaldības dome pieņēma lēmumu "Par zemes nomas līgumu slēgšanu ar personām, kurām izbeigtas zemes lietošanas tiesības uz neizpirkto zemi un viņas izmanto zemes nomas pirmtiesības".

Saskaņā ar 2011.gada 25.maija lēmumu SIA "Valmeks" tika nodots nomā zemes gabals Dagdas novada Andzeļu pagastā 13,9 ha kopplatībā ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/ uz 25 gadiem. 2011.gada 25.maija lēmums tika pieņemts balstoties uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta nosacījumiem.

Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otrajā daļā noteikts, ka persona, kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeidzas šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos vai kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeigušās saskaņā ar likumu "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" iegūst zemes nomas pirmtiesības uz tās lietošanā bijušo zemi. Zemes nomas līgumu slēdz uz laiku, kas nav mazāks par 10 gadiem, ja vien zemes nomnieks nevēlas noslēgt zemes nomas līgumu uz īsāku termiņu.

Ja zemes nomnieks vēlas, zemes nomas līgums tiek pagarināts. Zemes nomniekam ir tiesības zemes nomas līgumu ierakstīt zemesgrāmatā. Šī panta septītajā daļā noteikts, ka Ministru kabinets apstiprina lauku apvidus zemes nomas tipveida līgumu un nosaka zemes nomas līguma noslēgšanas kārtību, līguma būtiskos noteikumus un nomas maksas aprēķināšanas kārtību, par pamatu ņemot lauku apvidus zemes kadastrālo vērtību.

Nav pamatots Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību Aizsardzības departamenta prokurores apgalvojums par to, ka 2011.gada 25.maija lēmumā noteiktajos nosacījumos jautājumā par zemes lietošanas tiesību izbeigšanās un zemes nomas tiesību stāšanos spēkā ir pretrunas. Dagdas novada pašvaldības dome ar 2011.gada 26.janvāra lēmumu, pamatojoties uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta pirmās daļas 3.punktu, izbeidza SIA "Valmeks" zemes lietošanas tiesības ar 2010.gada 1.jūniju un noteica, ka bijušajam zemes lietotājam ir zemes nomas pirmtiesības līdz 2011.gada 1.jūnijam. Šī panta 2^1 daļā noteikts, ka zemes nomas pirmtiesības personai jāizlieto viena gada laikā no zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeigšanās. SIA "Valmeks" 2011.gada 11.maija iesniegumā (pašvaldībā

reģistrēts 2011.gada 13.maijā) lūdza piešķirt zemes nomas tiesības uz iepriekš minēto zemes gabalu. Dagdas novada pašvaldība ar 2011.gada 26.janvāra lēmumu noteica, ka SIA "Valmeks" nomas tiesības stājas spēkā ar 2010.gada 1.jūniju.

Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otrajā daļā noteikts, ka persona, kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeidzas šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos vai kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeigušās saskaņā ar likumu "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos", iegūst zemes nomas pirmtiesības uz tās lietošanā bijušo zemi, līdz ar to, SIA "Valmeks" ar 2010.gada 1.jūniju ieguva zemes nomas pirmtiesības, kuras tas izlietoja noteiktajā termiņā- līdz 2011.gada 1.jūnijam.

Saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta septīto daļu izdoti Ministru Kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumi Nr.644 "Noteikumi par neizpirktās lauku apvidus zemes nomas līguma noslēgšanas un nomas maksas aprēķināšanas kārtību". Pēc 2011.gada 25.maija lēmuma pieņemšanas par SIA "Valmeks", ievērojot iepriekš minēto noteikumu 4.punktā noteikto, ka zemes nomas līgums slēdzams atbilstoši tipveida līgumam, tika noslēgts Lauku apvidus zemes nomas līgums, ar kuru SIA "Valmeks" tika iznomāta zemes vienība 13,9 ha kopplatībā ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/, par kuras nomu SIA "Valmeks" tika noteikta nomas maksa 0,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā. Citu maksājumu piemērošanu šie Ministru kabineta noteikumi neparedzēja. Tāpat jāņem vērā, ka Noteikumu par neizpirktās lauku apvidus zemes nomas līguma noslēgšanas un nomas maksas aprēķināšanas kārtību 2.punktā noteikts, ka Lauku apvidus zemes nomas līgumu (turpmāk- nomas līgums) par visu pastāvīgā lietošanā piešķirto zemi vai par šīs zemes daļu var noslēgt persona, kas ieguvusi nomas pirmtiesības saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otro daļu.

Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību Aizsardzības departamenta prokurores apgalvojums par to, ka 2011.gada 30.maija zemes nomas līguma 2.punkts paredzēja karjera izstrādi nevis zemes lietošanu, kas secināts no līgumā norādītā zemes lietošanas mērķa, nav pamatots. 2006.gada 20.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.496 "Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība" nosaka nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikāciju un kārtību, kādā nosaka un maina nekustamā īpašuma lietošanas mērķus. Līgumā 2.punktā tika norādīts lietošanas mērķis- derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, jo tāds lietošanas mērķis iznomātajam zemes gabalam bija noteikts Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmā, kas nebūt nenozīmē automātisku zemes gabalā esošā karjera izmantošanu derīgo izrakteņu ieguvei, jo gan 2011.gada 25.maija lēmuma, gan no tā izrietošā 2011.gada 30.maija zemes gabala nomas līguma noslēgšanas būtība bija zemes nomas pirmtiesību iegūšana uz lietošanā bijušo zemi, nevis derīgo izrakteņu ieguves atļaujas izsniegšana.

SIA "Valmeks" valdes locekļa sniegtais paskaidrojums nav loģisks, jo 2011.gada 25.maija lēmums un uz tā pamata noslēgtais 2011.gada 30.maija zemes gabala nomas līgums skaidri noteica to, ka SIA "Valmeks" pieņēma nomā zemes gabalu, kas atrodas Andzeļu pagastā, Dagdas novadā, platība 13,9 ha, kadastra numurs /kadastra numurs/. Pašvaldība nenoteica iepriekš minētā zemesgabala nomnieka SIA "Valmeks" mērķus attiecībā uz iznomājamo zemes gabalu. Pašvaldība nebija tiesīga pēc saviem ieskatiem izvēlēties un līgumā iekļaut jebkādu lietošanas mērķi. Šaubu par 2011.gada 25.maija lēmuma tiesiskumu nebija ne lēmuma pieņemšanas brīdī, ne pēc 2011.gada 30.maija līguma noslēgšanas ar SIA "Valmeks", turklāt, nav pa tiess Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību Aizsardzības departamenta prokurores apgalvojums par to, ka pašvaldības amatpersonas, kuras piedalījās iepriekš minētā lēmuma pieņemšanā un 2011.gada 25.maijā balsoja par zemes gabala Dagdas novada Andzeļu pagastā 13,9 ha platībā ar kadastra apzīmējumu Nr./kadastra apzīmējuma numurs/, iznomāšanu SIA "Valmeks", ir veikušas karjera ar atradni "Mihalini II" esošā pazemes aktīva- smilts 11 729 *euro* vērtībā atsavināšanu bez atlīdzības, proti, tās dāvināšanu.

Pašvaldība SIA "Valmeks" bija iznomājusi tikai zemes gabalu, un nevienā no līguma punktiem nebija sniegta tieša un nepārprotama atļauja SIA "Valmeks" veikt jebkādu derīgo izrakteņu atradņu izstrādi, kuras ir izpētītas uz šī zemes gabala. Jāņem vērā, ka uz līguma slēgšanas brīdi ar SIA "Valmeks", Pašvaldība nebija veikusi ne iepriekš minētā zemesgabala reģistrāciju zemesgrāmatā, nedz uz tā esošā karjera "Mihalini II" izpēti un uzņemšanu grāmatvedības bilancē ar noteiktu vērtību, turklāt šādas darbības, ņemot vērā līdzšinējo grāmatvedības organizāciju Pašvaldībai arī nebija jāveic.

Andzeļu pagasta pārvaldē derīgo izrakteņu atradne "Mihalini II" ir uzskaitīta tikai daudzuma vienībās (ņemta grāmatvedības uzskaitē 2013.gada 27.decembrī), turklāt attiecībā 1:1 pret iznomāto zemesgabalu, kas neatbilst faktiskajai situācijai, jo derīgo izrakteņu atradne "Mihalini II" ir vairāk nekā trīs reizes mazāka nekā SIA "Valmeks" iznomātais zemes gabals. Līdz ar to, deputātu sasaukums, kurš darbojās Dagdas novada domē no 2009.gada 1.jūlija līdz 2013.gada 18.jūnijam šajā lietā nemaz nevarētu būt vērtējams kā atbildētājs, jo 2011.gada 25.maija lēmuma pieņemšana ir attiecināma tikai uz zemes gabala nodošanu nomā, savukārt pēc tā, kad Andzeļu pagasta pārvalde derīgo izrakteņu atradni "Mihalini II" paņēma grāmatvedības uzskaitē 2013.gada 27.decembrī, tā arī varēja informēt Pašvaldību par nepieciešamību uzsākt darbības atradnē esošo aktīvu atsavināšanai. Informācija par derīgo izrakteņu atradnes "Mihalini II" uzņemšanas nepieciešamību grāmatvedības uzskaitē un par jau veikto uzņemšanu grāmatvedības uzskaitē 2013.gada nogalē, Pašvaldībā no Andzeļu pagasta pārvaldes puses laikā no 2009.gada 1.jūlija līdz 2013.gada 18.jūnijam netika saņemta.

Uzskatāms, ka 2011.gada 25.maija lēmums un derīgo izrakteņu atradnes "Mihalini II" ņemšana pagasta pārvaldes bilancē ir divas atsevišķi veicamas darbības, pie tam, derīgo izrakteņu atradnes ņemšana vai neņemšana pagasta pārvaldes bilancē nekādā veidā nebūtu varējusi ietekmēt 2011.gada 25.maija lēmuma pieņemšanu, jo, neslēgt nomas līgumu ar SIA "Valmeks" saskaņā ar iepriekš minēto Ministru kabineta noteikumu prasībām Pašvaldībai nebija tiesiska pamata, ņemot vērā Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma prasības.

Nevar piekrist prasītājas apgalvojumam, ka pirms 2011.gada 25.maija lēmuma pieņemšanas, par zemes nomas līguma slēgšanu ar SIA "Valmeks" vajadzēja izpildīt Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punkta prasības, proti, apstiprināt komisiju ilgtermiņa ieguldījumu novērtēšanai, izpētīt derīgo izrakteņu atradni un novērtēt Andzeļu pagasta pārvaldē esošu pazemes aktīvu, proti, karjeru "Mihalini II" ar kadastra Nr./kadastra numurs/, kā arī ievērot Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra "Noteikumu par publiskas personas zemes nomu" Nr.735 22.2 punktā noteikto par konkursa vai izsoles rīkošanu par zemes nomas tiesībām derīgo izrakteņu ieguvei. Šajā gadījumā prasītāja ir nepareizi piemērojusi materiālās tiesību normas attiecībā uz likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos", Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma piemērošanu. Ir nepamatots prokurores secinājums par šajā rindkopā iepriekš minētajām pašvaldības veicamajām darbībām, turklāt Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra Noteikumi Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" šajā gadījuma nav piemērojami, jo nekādā veidā neattiecas uz 2011.gada 25.maija lēmumu.

Likuma "Par zemes dzīlēm" 3.pants paredz, ka zemes dzīles un visi derīgie izrakteņi, kas tajās atrodas, pieder zemes īpašniekam. To papildina arī Civillikuma 1042.pantā noteiktais. Atbilstoši tam zemes īpašniekam pieder ne vien tās virsa, bet arī gaisa telpa virs tās, kā arī zemes slāņi zem tās un visi izrakteņi, kas tajos atrodas. Zemes dzīles var izmantot īpašnieks, kurš tam var pilnvarot arī citu personu. Savukārt, ja kāda cita persona ir ieinteresēta izmantot zemes dzīles, to var darīt, tikai noslēdzot līgumu un norādot arī zemes dzīļu izmantošanas veidu. Ne līdz 2011gada 25.maija lēmuma pieņemšanai, ne pēc tā pieņemšanas un 2011.gada 30.maija zemes gabala nomas līguma noslēgšanas, SIA "Valmeks" šāda veida pilnvarojumu no pašvaldības saņēmis nebija, bet, iespējams, rīkojās uz Andzeļu pagasta padomes saskaņojuma un Valsts vides dienesta izsniegto zemes dzīļu izmantošanas licences pamata, kas būtu vērtējama kā negodprātīga rīcība vai arī rīcība pretēji zemes gabala nomas tiesību līgumā piešķirtajām tiesībām

pēc 2011.gada 30.maija līguma noslēgšanas.

Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību Aizsardzības departamenta prokurore 2017.gada nogalē tika informēta par pašvaldības veicamajām darbībām derīgo izrakteņu atradnes "Mihalini II" novērtēšanai un tam nepieciešamajām darbībām, paskaidrojot, ka šis process aizņems zināmu laika posmu, jo būs nepieciešams veikt noteiktas darbības, kuras daļēji jau ir veiktas.

Valsts kontroles noteiktā šķietamā zaudējuma summa, kas ir norādīta prasības pieteikumā 11729,20 EUR apmērā un tās aprēķināšanas metodika neatbilst spēkā esošajiem vērtēšanas standartiem Latvijā, bet ir noteikta par pamatu ņemot vien iepriekšējās revīzijās iegūto informāciju par smilts uzskaites cenu Jēkabpils novada pašvaldībā un veicot tās pielīdzināšanu derīgo izrakteņu atradnei "Mihalini II".

Uzskata, ka, pieņemot 2011.gada 25.maija lēmumu, Dagdas novada pašvaldības dome bija rīkojusies tiesiski pamatoti, tādējādi nav saskatāms pamats prasības apmierināšanai un lūdz prasību noraidīt kā nepamatotu.

Atbildētāji /pers. H/ 2018.gada 22.februārī un /pers. R/ 2018.gada 23.februārī iesniedza paskaidrojumu par prasību, norādot, ka to neatzīst. Pieņemot 2011.gada 25.maija lēmumu "Par zemes nomas līguma slēgšanu ar personām, kurām izbeigtas zemes lietošanas tiesības uz neizpirkto zemi un viņas izmanto zemes nomas pirmtiesības", Dagdas novada pašvaldības domes deputāti, vadījās pēc likuma "Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums" 25.pantu.

Sakarā ar to, ka līdz 2010.gada 31.maijam SIA "Valmeks" Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrācijai bija iesniedzis lietošanā piešķirtā zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/ zemes robežu plānu, bet Valsts zemes dienestā netika iesniegts iesniegums lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu, Dagdas novada pašvaldības dome ar 2011.gada 26.janvāra lēmumu, pamatojoties uz "Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums" 25.panta pirmās daļas 3.punktu, izbeidza SIA "Valmeks" zemes lietošanas tiesības ar 2010.gada 1.jūniju un noteica, ka bijušajam zemes lietotājam ir zemes nomas pirmtiesības līdz 2011.gada 1.jūnijam.

"Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums" 25.panta otrajā daļā noteikts, ka persona, kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeidzas šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos, iegūst zemes nomas pirmtiesības uz tās lietošanā bijušo zemi. Minētā likuma piektajā daļā noteikts, ka zemes nomas maksa maksājama no dienas, kad bijušais zemes lietotājs ieguvis nomas pirmtiesības. SIA "Valmeks" zemes lietošanas tiesības uz zemes gabalu ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/ izbeigušās 2010.gada 1.jūnijā, tātad ar 2010.gada 1.jūniju SIA "Valmeks" ieguva nomas pirmtiesības un jāmaksā zemes nomas maksa.

"Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums" 25.panta septītajā daļā noteikts, ka Ministru kabinets apstiprina lauku apvidus zemes nomas tipveida līgumu un nosaka zemes nomas līguma noslēgšanas kārtību, līguma būtiskos noteikumus un nomas maksas aprēķināšanas kārtību, par pamatu ņemot lauku apvidus zemes kadastrālo vērtību. Uz minētā panta pamata izdoti 2005.gada 30.augusta Ministru kabineta noteikumi Nr.644 "Noteikumi par neizpirktās lauku apvidus zemes nomas līguma noslēgšanas un nomas maksas aprēķināšanas kārtību", saskaņā ar kuriem tika nodots nomā SIA "Valmeks" zemes gabals ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/. Minētie noteikumi paredz noteikt tikai gada nomas maksu 0,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības. Nekādus citus maksājumus minētie noteikumi neparedz, tāpēc tādi nebija paredzēti Dagdas pašvaldības domes 2011.gada 25.maija lēmumā "Par zemes nomas līguma slēgšanu ar personām, kurām izbeigtas zemes lietošanas tiesības uz neizpirkto zemi un viņas izmanto zemes nomas pirmtiesības".

Prasības pieteikumā norādītie Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumi Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" šajā gadījumā nav piemērojami. Pašvaldībai nebija tiesību nepieņemt lēmumu par zemes nomas tiesību piešķiršanu SIA "Valmeks", jo tad SIA "Valmeks" tiktu liegtas zemes nomas pirmtiesības, kas sabiedrībai noteiktas "Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums" 25.panta otro daļu. Jautājumi par smilts karjera "Mihalini II" vērtēšanu, pārņemšanu pašvaldības bilancē, maksas noteikšanu par derīgo izrakteņu ieguvi nebija jāiekļauj Dagdas pašvaldības domes 2011.gada 25.maija lēmumā "Par zemes nomas līguma slēgšanu ar personām, kurām izbeigtas zemes lietošanas tiesības uz neizpirkto zemi un viņas izmanto zemes nomas pirmtiesības".

Atbildētāji /pers. L/, /pers. O/, /pers. D/, /pers. G/, /pers. J/, /pers. N/, /pers. F/, /pers. I/, /pers. M/ un /pers. P/ iesniedza 2018.gada 26.februārī paskaidrojumu par prasību, norādot, ka tā ir nepamatota un noraidāma. Nav saprotams celtās prasības priekšmets, jo prasītāja lūdz piedzīt kopējo zaudējumu summu 11 129,20 EUR no visiem atbildētājiem proporcionāli. Līdz ar to nav saprotams, ko prasītāja domā ar jēdzienu "proporcionāli".

Latviešu valodas vārdnīcā jēdziens "proporcionāls"' skaidrots ka "savstarpēji samērīgs, atbilstošs; tāds, kura daļas ir pareizās, atbilstošās attiecībās" un "Matemātikā - tāds (lielums), kas atkarīgs no otra (lieluma) tā, ka, mainoties vienam lielumam, tikpat reižu mainās arī otrs." *(Latviešu valodas vārdnīca, Rīga, Avots, 1987, 651.lpp.)*

No prasības priekšmeta pēc tā grozījumiem nav saprotams kā labā zaudējumi piedzenami, tas ir, kurš būs zaudējumu atlīdzības saņēmējs.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājiem zaudējums jāatlīdzina solidāri, kas, pirmkārt, ir pretrunā prasības priekšmetam, kurā prasītāja lūdz tiesu atlīdzināt zaudējumu "proporcionāli". Otrkārt, Civillikuma 1672.pants noteic, ka solidāras saistības nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu. Prasītāja nav atsaukusies ne uz līgumu, ne testamentu vai likumu, kas prasītajai dotu tiesības prasīt atbildētājiem zaudējumus atlīdzināt solidāri.

Atsaucoties uz Civillikuma 1773.pantu, norāda, ka zaudējumiem jābūt cēloniskā sakarā ar prettiesisku darbību vai bezdarbību. Prasības pieteikumā norādīts, ka Valsts kontroles finanšu revīzijas laikā tika konstatēts, ka ar Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maijā pieņemto lēmumu, ar kuru, sākot no 2010.gada 1.jūnija līdz 2013.gadam ieskaitot, proti, līdz karjera "Mihalini II" izstrādes beigām, prettiesiski tika atsavināti pašvaldības aktīvi, līdz ar to Dagdas novada pašvaldībai nodarīts materiāls zaudējums, kas pēc Valsts kontroles revidentu aplēsēm ir 11 729,20 *euro*.

Andzeļu pagasta zemes gabalā esošā karjera "Mihalini II" izstrāde tika pabeigta 2013.gadā (..). Prasītāja detalizētāku zaudējumu aprēķinu pievienojusi prasības pieteikumam kā 18.pielikumu "Informācija par iegūta derīgā izrakteņa (smilts) vērtību pēc Valsts kontroles revidentu aplēsēm". No pielikuma redzami SIA "Valmeks" iegūtie smilts apjomi derīgo izrakteņu atradnē "Mihalini II". No tabulas redzams, ka par visu 2010.gadu ir iegūts 5,51 tūkst.m^3, 2011.gadā- 1,13 tūkst.m^3, 2012.gadā- 1,51 tūkst.m^3 un 2013.gadā- 0,11 tūkst.m^3. Kā redzams no lietas materiāliem, Dagdas novada dome lēmumu, ar kuru SIA "Valmeks" iznomāts zemes gabals ar kadastra nr. /kadastra numurs/, pieņēma 2011.gada 25.maijā un Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta pārvalde zemes nomas līgumu ar SIA "Valmeks", noslēdza 2011.gada 30.maijā. Līdz ar to Dagdas novada domes 2011.gada 25.maija lēmums nekādi nevar būt cēloniskā sakarā ar zaudējumiem, precīzāk- ar iegūto smilti karjerā laika periodā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 30.maijam. Līdz ar to iegūto smilti karjerā laikā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 30.maijam nekādi nevar attiecināt uz zaudējumu aprēķinu. Tātad nevar attiecināt 2010.gadā iegūto 5,51 tūkst.m^3 un daļu no 2011.gadā iegūtajiem 1,13 tūkst.m^3 laika periodā līdz līguma noslēgšanai- līdz 2011.gada 30.maijam. Uz zaudējumu aprēķinu varētu attiecināt iegūto smilti no 2011.gada 1.jūnija līdz 2013.gada beigām, ja Dagdas novada domes 2011.gada 25.maija lēmums būtu cēloniskā sakarā ar zaudējumiem. Prasītāja nav iesniegusi ziņas, cik kubikmetrus smilšu SIA "Valmeks" ir ieguvis karjerā laika posmā no 2011.gada 1.jūnija līdz 2011.gada beigām. Līdz ar to nav iespējams aprēķināt arī zaudējumus par laika periodu no 2011.gada 1.jūnija līdz

2011.gada beigām.

Kā redzams no Dagdas novada domes 2011.gada 25.maija sēdēs protokola pielikuma Nr.7 ar domes lēmumu noteikts, ka SIA "Valmeks" nomas tiesības stājas spēkā ar 2010.gada 1.jūniju. Arī 2011.gada 30.maija zemes nomas līguma ar SIA "Valmeks" 2.1.punktā noteikts, ka līgums stājas spēkā ar 2010.gada 1.jūniju un ir spēkā līdz 2035.gada 31.maijam. Ņemot vērā šī līguma juridisko dabu, ka tas ir nomas līgums, tad SIA "Valmeks" nomas tiesības uz nomāto zemi nekādi nevar izmantot ar atpakaļejošu datumu. No 2010.gada 1.jūnija, kad SIA "Valmeks" uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma pamata izbeidzās zemesgabala lietošanas tiesības, SIA "Valmeks" līdz pat līguma noslēgšanai- 2011.gada 30.maijam, nebija nekāda tiesiska pamata izmantot zemesgabalu ar kad.Nr./kadastra numurs/ un veikt smilts ieguvi karjerā "Mihalini II". Šādas tiesības SIA "Valmeks" ieguva tikai 2011.gada 30.maijā pēc zemes nomas līguma noslēgšanas ar Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta pārvaldi. Līdz ar to SIA "Valmeks" iegūto smilti 2010.gadā un 2011.gadā līdz zemes nomas līguma noslēgšanai- 2011.gada 30.maijam, nekādi nevar attiecināt uz to zaudējumu aprēķinu, ko varētu būt nodarījuši atbildētāji ar 2011.gada 25.maija domes lēmumu, neatkarīgi no tā, ka gan domes lēmumā, gan zemes nomas līgumā tā spēkā stāšanās datums ir norādīts 2010.gada 1.jūnijs.

Prasības pieteikuma 18.pielikumā "Informācija par iegūta derīgā izrakteņa (smilts) vērtību pēc Valsts kontroles revidentu aplēsēm" norādīts, ka smilts vērtības aprēķinam par pamatu ir ņemta iepriekšējās revīzijās iegūtā informācija par smilts uzskaites cenu Jēkabpils novada pašvaldībā, norādot, ka tā ir ģeogrāfiski tuvākā pašvaldība. Pirmkārt, Jēkabpils novada pašvaldība nav ģeogrāfiski tuvākā pašvaldība Dagdas novada pašvaldībai. Attālums starp Dagdu un Jēkabpili ir 125 kilometri. Starp Dagdas novadu un Jēkabpils novadu atrodas četri novadi- Aglonas novads, Riebiņu novads, Preiļu novads un Līvānu novads. Otrkārt, Civillikuma 1790.pants noteic, ka, novērtējot zaudējumus, griežama vērība arī uz izpildījuma vietu: ja tā bijusi noteikta pašā līgumā, tad jāievēro tā vērtība, kāda atlīdzināmam priekšmetam bijusi šajā vietā; bet ja tā nav bijusi noteikta, tad noteicama tajā vietā pastāvošā cena, kur celta prasība par zaudējumu atlīdzību. Līdz ar to Jēkabpils novads nekādi nevar būt tā vieta, pēc kuras karjeru smilts cenām aprēķināmi zaudējumi šajā lietā. Dagdas novadā bez smilšu karjera "Mihalini II" atrodas vēl trīs smilts ieguves karjeri- Lielmeži, Šķaune- 2 un Sloboda. Nav saprotams, kāpēc prasītāja nav izmantojusi smilts uzskaites cenu šajās karjerās, bet pretēji Civillikuma 1790.pantam izmantojusi smilts uzskaites cenu Jēkabpils novada pašvaldībā.

Prasītāja prasības pieteikumā nav pamatojusi, vai Dagdas novada domes 2011.gada 25.maija lēmums par zemes nomas līguma noslēgšanu ar SIA "Valmeks" vispār cēloniskā sakarā ar zaudējumiem, tas ir, vai gadījumā, ja Dagdas novada dome 2011.gada 25.maijā nebūtu pieņēmusi lēmumu par Zemes nomas līguma noslēgšanu ar SIA "Valmeks", zaudējumi nebūtu nodarīti, tas ir, vai Dagdas novada domes 2011.gada 25.maija lēmumam vispār ir cēloniskais sakars ar zaudējumiem, par kuriem celta prasība. No paša prasības pieteikuma izriet, ka Dagdas novada domes 2011.gada 25.maija lēmumam nav nekāda cēloniskā sakara ar zaudējumiem, par kuriem celta prasība. Proti, prasības pieteikumā noradīts, ka SIA "Valmeks" lietošanas tiesības uz zemes gabalu Andzeļu pagastā tika piešķirtas ar Krāslavas rajona Andzeļu pagasta zemes komisijas 1997.gada 23.janvāra lēmumu Nr.35, kurā noteikts, ka izskatot SIA "Valmeks" 1997.gada 15.janvāra iesniegumu, kurā lūgts iedalīt lietošanā Andzeļu pagasta Mihalinu sādžā karjeru, nolemts iedalīt SIA "Valmeks" Andzeļu pagasta Mihalinu sādžā karjeru pastāvīgā lietošanā 4,7 ha platībā. Zemes gabala kadastra apzīmējums ir /kadastra apzīmējuma numurs/. 2000.gada 26.jūnijā tika pieņemts vēl viens Krāslavas rajona Andzeļu pagasta padomes lēmums Nr.29 "Par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā", ar kuru SIA "Valmeks" pastāvīgā lietošanā tika piešķirta zeme 9,0 ha Mihalinu sādžā Andzeļu pagastā. Tātad, tas, ka SIA "Valmeks" karjerā "Mihalini II" veica smilts ieguvi, pamatā un cēloniskā sakarā ar šajā prasībā norādītajiem zaudējumiem ir Krāslavas rajona Andzeļu pagasta zemes komisijas 1997.gada 23.janvāra lēmums un Krāslavas rajona Andzeļu pagasta padomes 2000.gada 26.jūnija lēmums, nevis Dagdas novada domes 2011.gada 25.maija lēmums par zemes nomas līguma noslēgšanu ar SIA "Valmeks".

Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka juridiskajām un fiziskajām personām, kurām zeme piešķirta pastāvīga lietošanā, zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeidzas, ja 23.panta vienpadsmitajā daļā noteiktajos termiņos Valsts zemes dienesta teritoriālajai struktūrvienībai nav iesniegts iesniegums un attiecīgie dokumenti lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu vai saņemts atteikums izpirkt (pirkt) zemi.

Minētā likuma 23.panta vienpadsmitā daļā ir noteikts termiņš- 2010.gada 31.maijs. Tas nozīmē, ka sākot no 2010.gada 1.jūnija SIA "Valmeks" nebija tiesīgs turpināt veikt ieguvi smilts ieguvi karjerā "Mihalini II", jo saskaņā ar šeit citēto tiesisko regulējumu bija zaudējis pastāvīgas lietošanas tiesības. Ja SIA "Valmeks" nebija nekādu šķēršļu turpināt smilts ieguvi karjerā "Mihalini II" bez tiesiska pamata pēc 2010.gada 1.jūnija, tad SIA "Valmeks" nebūtu nekādu šķēršļu turpināt smilts ieguvi šajā karjerā arī tad, ja Dagdas novada dome 2011.gada 25.maijā vispār nepieņemtu nekādu lēmumu karjera "Mihalini II" sakarā. Arī šis apstāklis apliecina to, ka Dagdas novada pašvaldības 2011.gada 25.maija lēmumam nav nekāda cēloniskā sakara ar prasības pieteikumā aprakstītajiem zaudējumiem. Minētie apstākļi liecina, ka prasītāja zaudējumu piedziņas lietā nav izvēlējusies pareizo atbildētāju. Lūdza prasību noraidīt.

Pirmās instances tiesas sēdē prasītājas pārstāve samazināja prasības summu, uzturēja prasību 10148,74 EUR apmērā un lūdza piedzīt no katra atbildētāja zaudējumus 676,58 EUR.

Ar Daugavpils tiesas 2018.gada 6.augusta spriedumu Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta prasība noraidīta.

Tiesa konstatēja, ka Valsts kontrole, veicot revīzijas procedūras Dagdas novada pašvaldībā par 2015.gada pārskata sagatavošanas atbilstību normatīvo aktu prasībām, konstatēja faktus, kuri norādīja uz iespējamu noziedzīga nodarījuma izdarīšanu Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta pārvaldē saistībā ar atradnē "Mihalini II" esošo pazemes aktīvu- smilts 11729 *euro* vērtībā atsavināšanu bez maksas SIA "Valmeks", tas ir, to dāvināšanu, kas saskaņā ar normatīvajā aktā noteikto ir aizliegts.

Pamatojoties uz Valsts kontroles 2016.gada 25.aprīļa ziņojumu, valsts policijas Latgales reģiona pārvaldei, 2016.gada 27.aprīlī uzsākts kriminālprocess Nr.11240012816 un 2017.gada 14.martā izbeigts sakarā ar Krimināllikuma 319.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma kriminālatbildības noilgumu.

Lietā starp pusēm pastāv strīds par to, vai ar Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maijā pieņemto lēmumu par zemes nomas līguma noslēgšanu ar SIA "Valmeks" un zemes gabala, uz kura atrodas atradne "Mihalini II" iznomāšanu, ir nodarīts zaudējums pašvaldībai.

Izvērtējot lietas apstākļus kopsakarā ar pušu sniegtajiem paskaidrojumiem, tiesa nodibināja, ka ar Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 26.janvāra lēmumu ar 2010.gada 1.jūniju izbeigtas zemes lietošanas tiesības SIA "Valmeks" un noteikts, ka līdz 2011.gada 1.jūnijam bijušajiem zemes lietotājiem ir zemes nomas pirmtiesības.

Ņemot vērā Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta prasības, 2011.gada 25.maijā pašvaldība pieņēma lēmumu noslēgt zemes nomas līgumu ar SIA "Valmeks" un 2010.gada 30.maija zemes nomas līguma 2.1.punktā ierakstīja, ka līgums stājās spēkā ar 2010.gada 1.jūniju, lai gan pareizi būtu norādāms, ka zemes nomas maksa maksājama ar 2010.gada 1.jūniju.

Tiesa norādīja, ka ar lietas materiāliem pierādīts, ka SIA "Valmeks" bija ieguvusi nomas pirmtiesības uz zemes gabalu ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/. Līdz ar ko Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta pārvaldei bija jāpilda Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas

un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta septītās daļas un 2005.gada 30.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.644 "Noteikumi par neizpirktās lauku apvidus zemes nomas līguma noslēgšanas un nomas maksas aprēķināšanas kārtību" prasības un jānoslēdz zemes nomas līgums ar SIA "Valmeks".

Lietā nav gūti pierādījumi prasītāja argumentiem, ka pirms 2011.gada 25.maija Dagdas novada pašvaldības domes lēmuma pieņemšanas, par zemes nomas līguma slēgšanu ar SIA "Valmeks", vajadzēja izpildīt Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punkta prasības, proti, apstiprināt komisiju ilgtermiņa ieguldījumu novērtēšanai, izpētīt derīgo izrakteņu atradni un novērtēt Andzeļu pagasta pārvaldē esošu pazemes aktīvu, proti, karjeru "Mihalini II" ar kadastra Nr. /kadastra numurs/, kā arī ievērot Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra "Noteikumu par publiskas personas zemes nomu" Nr.735 22.2 punktā noteikto par konkursa vai izsoles rīkošanu par zemes nomas tiesībām derīgo izrakteņu ieguvei.

Daugavpils tiesa konstatēja, ka ar 2011.gada 11.maija iesniegumu SIA "Valmeks" lūdza Dagdas novada pašvaldībai noslēgt zemes nomas līgumu uz zemes gabalu Dagdas novada Andzeļu pagasta teritorijā ar kopējo platību 13,9 ha uz 25 gadiem. Nekādi lūgumi par derīgo izrakteņu ieguvi karjerā "Mihalini II " iesniegumā nebija izteikti, līdz ar ko pašvaldībai nebija pamata veikt Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punktā noteiktās darbības.

Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa uzskatīja, ka nav pamatoti arī argumenti, ka jautājumu par pašvaldībai piederošo aktīvu atsavināšanu atbildētājiem vajadzēja risināt ievērojot Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma noteikumu 7.panta pirmajā daļā un 10.panta pirmajā daļā noteikto, jo lietā nav pierādījumu tam, ka pašvaldība atsavinājusi SIA "Valmeks" atradni "Mihalini II" par pazeminātu cenu vai uzdāvinājusi to. Apstākļi, ka uz zemes gabala nomas līguma pamata SIA "Velmeks" ir izmantojusi karjeru "Mihalini II" smilts ieguvei, saistāmi ar zemes nomas līguma nosacījumu neievērošanu, kas nav šīs prasības priekšmets un līdz ar ko nav vērtējami šai prasībā.

Tiesa norādīja, ka nepamatota prasības pieteikumā ir atsauce uz Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" $22.^1$ pantu, jo šī likuma norma, kā arī visa Noteikumu III nodaļa "Par publiskas personas zemesgabala nomas maksas aprēķināšanas kārtība, ja publiskas personas zemesgabals tiek iznomāts zemes dzīļu izmantošanai" stājās spēkā tikai 2014.gada 20.maijā un nav attiecināma uz šo strīdu. Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" $22.^1$ pants, kā arī visa Noteikumu III1 nodaļa apliecina vien to, ka uz 2011.gada 30.maiju, tas ir, zemes nomas līguma noslēgšanas brīdi nepastāvēja tiesiskais regulējums ne zemes gabala iznomāšanas kārtībai, ja uz iznomātā zemes gabala atradās zemes dzīles jeb atradnes, ne arī zemesgabala nomas maksas aprēķināšanai, ja zemesgabals tiktu iznomāts zemes dzīļu izmantošanai.

Tiesa nesaskatīja atbildētāju rīcībā likuma "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" pārkāpumus un nekonstatēja atbildētāju prettiesisku rīcību.

Lietā gūti pierādījumi, ka 2011.gada 30.maija zemes nomas līgums slēgts, pamatojoties uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta septīto daļu izdotajiem Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumiem Nr.644 "Noteikumi par neizpirktās lauku apvidus zemes nomas līguma noslēgšanas un nomas maksas aprēķināšanas kārtību".

Izvērtējot prasītājas un atbildētāju iesniegtos zaudējumu aprēķinus un zaudējumus pamatojošos dokumentus, tiesa atzina, ka zaudējuma apmērs lietā nav pierādīts. Tiesa secināja, ka prasībā par zaudējuma piedziņu nav iesniegti neapšaubāmi un neapstrīdami pierādījumi par zaudējuma apmēru. Valsts kontroles finanšu revīzijas sniegtos datus tiesa nevar izmantot kā pierādījumu zaudējuma apmēram, jo dokumentā ir norādīts uz to, ka iegūtā derīgā izrakteņa (smilts) vērtība pēc Valsts kontroles revidentu aplēsēm ir vismaz 11729,20 *euro*, tas ir, ar pašu dokumentu ir atzīts, ka zaudējums nav noteikts precīzi un neapstrīdami. Arī Valsts ieņēmumu dienesta sniegtie dokumenti par SIA "Valmeks" veiktajām derīgo izrakteņu ieguvēm pa ceturkšņiem un Valsts vides dienesta 2018.gada 12.jūnijā sniegtā informācija nesniedz pilnīgu un pietiekamu informāciju zaudējuma apmēra noteikšanai. Šaubas par prasītāja iesniegto zaudējuma apmēra pamatotību izraisa atbildētāju iesniegtais zaudējuma aprēķins, kas pamatots ar tam pievienotajiem dokumentiem, kur zaudējums ir daudzkārt mazāks.

Par pamatotiem tiesa atzina atbildētāju iebildumus par laika posmu, par kuru rēķināts zaudējums, tas ir, no 2010.gada 1.jūnija līdz 2013.gadam. Ar lietas materiāliem pierādīts, ka zemes nomas līgums noslēgts ar SIA "Valmeks" 2011.gada 30.maijā un līdz ar ko visas tiesiskās attiecības, kas izriet no šī līguma, ir apspriežamas no līguma noslēgšanas brīža- 2011.gada 30.maija.

Apelācijas protestu par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta prokurore, norādot, ka pārsūdz spriedumu pilnā apjomā.

Uzskata, ka ir nepamatots ir spriedumā norādītais, ka nekādi lūgumi par derīgo izrakteņu ieguvi karjerā "Mihalini II" iesniegumā nebija izteikti, līdz ar ko pašvaldībai nebija pamata veikt Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punktā noteiktās darbības, t.i. nebija pamata novērtēt zemes gabalā esošo derīgo izrakteņu atradni un nav pamatoti argumenti, ka jautājumu par pašvaldībai piederošo aktīvu atsavināšanu atbildētājiem vajadzēja risināt ievērojot Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 7.panta pirmajā daļā noteikto, ka publiskas personas mantu aizliegts atsavināt privātpersonai vai kapitālsabiedrībai par acīmredzami pazeminātu cenu, kā arī 10.panta pirmajā daļā noteikto, ka publiska persona nedrīkst dāvināt (ziedot) finanšu līdzekļus un mantu.

Minētais tiesas secinājums ir pretrunā atbildētāju un tiesas norādītajiem Ministru kabineta noteikumu Nr.735 "Noteikumi par publiskās personas zemes nomu" 6.2.punktam (redakcija 02.06.2010.-31.03.2012.), kurā skaidri noteikts, ka juridiskā persona, iesniedzot pieteikumu, cita starpā norāda zemes nomāšanas laikā plānoto darbību, bet ja pieteikumā šāda norāde nav bijusi, tad šāds pieteikums vispār nebija izskatāms, un bija atgriežams iesniedzējam trūkumu novēršanai.

Pašvaldības amatpersonām, pieņemot 2011.gada 25.maija lēmumu par zemes gabala nomu, bija zināms, ka SIA "Valmeks" veiks smilts ieguvi, apliecina gan pašvaldības domes pieņemtajā lēmumā norādītais zemes lietošanas mērķis- derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, gan atbildētāja, bijušā Dagdas novada domes priekšsēdētāja /pers. C/ paskaidrojumi, gan atbildētāju /pers. L/, /pers. D/, /pers. G/, /pers. J/, /pers. N/, /pers. F/, /pers. I/, /pers. M/ un /pers. P/ paskaidrojumi, gan SIA "Valmeks" valdes locekļa /pers. AF/ paskaidrojumi, gan Dagdas novada pašvaldības domes atbildīgā darbinieka- zemes lietu speciālista, /pers. R/ paskaidrojumi, ka viņš domes sēdē 2011.gada 25.maijā, ziņoja deputātiem par zemes lietošanas mērķi- derīgo izrakteņu ieguvi.

Apstākļi, ka uz zemes gabala nomas līguma pamata SIA "Valmeks" ir izmantojusi karjeru "Mihalini II" smilts ieguvei, saistāmi ar zemes nomas līgumu nosacījumu neievērošanu, kas nav šīs prasības priekšmets un līdz ar ko nav vērtējami šai prasībā.

Tiesas sēdē gūtie pierādījumi tieši pretēji, liecina tikai un vienīgi par to, ka SIA "Valmeks" no minētā zemes gabala savai komercdarbībai izmantoja tikai uz tā esošās smiltis un nekādu citu mērķi neparedzēja arī Dagdas novada pašvaldības deputāta 2011.gada 25.maija pieņemtais lēmums par zemes gabala 13.9 ha platībā nodošanu SIA "Valmeks" derīgo izrakteņu ieguvei.

Turklāt spēkā bija arī Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums, kura 7.panta pirmajā daļā noteikts, ka publiskas personas mantu aizliegts atsavināt privātpersonai vai kapitālsabiedrībai par acīmredzami pazeminātu cenu, kā ari 10.panta pirmajā daļā noteikts,

ka publiska persona nedrīkst dāvināt (ziedot) finanšu līdzekļus un mantu, tikai nezināmu iemeslu dēļ tiesa šajā lietā daļa valstī spēkā esošos likumus un Ministru kabineta noteikumus, vienā daļā iedalot likumus un noteikumus, kuri bija jāievēro Dagdas pašvaldības deputātiem, pieņemot 2011.gada 25.maija lēmumu, bet otrā daļā- likumus un noteikumus, kurus, pieņemot lēmumu, nebija jāievēro, kas pats par sevi jau ir absurds dalījums.

Nepamatots ir tiesas secinājums, ka Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.735 ''Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" 22.[1] pants, kā arī visa Noteikumu III1 nodaļa apliecina vien to, ka uz 2011.gada 30.maiju, tas ir, zemes nomas līguma noslēgšanas brīdī nepastāvēja tiesisks regulējums ne zemes gabala iznomāšanas kārtībai, ja uz iznomātā zemes gabala atradās zemes dzīles jeb atradnes, ne arī zemesgabala nomas maksas aprēķināšanai, ja zemesgabala tiktu iznomāts zemes dzīļu izmantošanai.

Saskaņā ar likuma "Par zemes dzīlēm" 3.pantu, Dagdas novada pašvaldībai, kā zemes gabala ar karjeru "Mihalini II" īpašniekam, pieder šī zemes gabala dzīles un derīgie izrakteņi, kas tajā atrodas.

Tiesa norāda, ka Ģenerālprokuratūra cēlusi prasību tiesā par zaudējumu piedziņu 11 729 EUR apmērā, un tālāk nepamatoti norādot, ka prasītāja pārstāve uzturējusi prasību par zaudējuma piedziņu jau 1010148,74 EUR apmēri, t.i. par vairāk kā 86 reizes lielāku summu, nekā tika norādīts prasībā. Kaut patiesībā prokurore prasījuma summu samazināja līdz 10 148,74 EUR saskaņā ar Valsts kontroles veikto pašvaldībai nodarītā zaudējuma pārrēķinu.

Dagdas novada pašvaldības amatpersonu rīcība, kura izpaudās 2011.gada 25.maija lēmuma pieņemšanā, prettiesiski nenovērtējot smilts ieguves vērtību un neparedzot materiālās atlīdzības veidu pašvaldībai, ir tiešā cēloniskā sakarā ar Valsts kontroles revīzijā aprēķinātajiem Dagdas novada pašvaldībai radītajiem zaudējumiem, SIA "Valmeks", īstenojot lēmumā norādītā zemes lietojuma mērķi- derīgo izrakteņu ieguvi.

Ja tiesai bija radušās šaubas par Valsts kontroles zaudējumu aprēķinu metodiku, tad Valsts kontrole kā institūcija bija pieaicināma lietā sniegt atzinumu pēc tiesas iniciatīvas. Tiesa pat neņēma vērā prokuratūras vairākkārtīgi izteikto lūgumu pieaicināt Valsts kontroli atzinuma sniegšanai saistībā ar zaudējuma aprēķinu, bet tieši pretēji pieņēma lēmumu par prokurora lūguma noraidīšanu, neapsverot pat iespēju aicināt Valsts kontroles revīzijas veicēju liecinieka statusā liecības sniegšanai jautājumā par zaudējumu aprēķināšanas metodiku. Tajā pat laikā, tiesa pieņēma atbildētāju iesniegtu uzziņu par zaudējumu aprēķinu, kurā zaudējums norādīts daudzkārt mazāks.

Uzskata, ka tiesa nav veikusi nekādas darbības, lai pārbaudītu prasītāja iesniegtos zaudējuma aprēķina pierādījumus un kliedētu savas nepamatoti radušās šaubas. Ņemams vērā arī fakts, ka zaudējumu aprēķins balstīts arī uz Valsts ieņēmumu dienesta sniegtajām ziņām par zemes izstrādes apjomiem. Lūdz saskaņā ar Civilprocesa likuma 89.pantu un 126.pantu pieaicināt lietas izskatīšanā Valsts kontroles pārstāvi atzinuma sniegšanai par zaudējumu aprēķinu metodiku Valsts kontroles veiktajās revīzijās un revīzijas veicēju /pers. AG/, kā liecinieci, liecību sniegšanai par konkrētā zaudējuma konstatēšanas apstākļiem, jo pirmās instances tiesas laikā šāds prokurora lūgums tika noraidīts. Lūdz prasību apmierināt.

Atbildētāju /pers. L/, /pers. O/, /pers. D/, /pers. G/, /pers. J/, /pers. N/, /pers. I/, /pers. M/ un /pers. P/ pilnvarotais pārstāvis /pers. AH/ iesniedza 2018.gada 20.septembrī paskaidrojumu par apelācijas protestu, norādot, ka tas ir nepamatots un noraidāms. Norāda, ka Ministru kabineta noteikumu Nr.735 6.2.punkts noteic vienīgi to, ka pašvaldībai ir jāiesniedz informācija par zemes nomāšanas laikā plānoto darbību. Tas neuzliek pienākumu novērtēt zemes gabalā esošo derīgo izrakteņu atradni.

Attiecībā uz zemes dzīļu izmantošanas kārtību Ministru kabineta noteikumu Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" III nodaļa "Par publiskas personas zemesgabala nomas maksas aprēķināšanas kārtība, ja publiskas personas zemesgabals tiek iznomāts zemes dzīļu izmantošanai" stājās spēkā tikai 2014.gada 20.maijā un zemes nomas līguma noslēgšanas brīdī nepastāvēja tiesiskais regulējums ne zemes gabala izmantošanas kārtībai, ja uz iznomātā zemes gabala atradās zemes dzīles jeb atradnes, ne arī zemesgabals tiktu iznomāts zemes dzīļu izmantošanai.

Nomas līguma noslēgšanai ar SIA "Valmeks" bija jāpiemēro nevis vispārējie Ministru kabineta noteikumi Nr.735, bet gan speciālie Ministru kabineta noteikumi Nr.644, ko Dagdas novada pašvaldība arī darīja.

Prasītāja nav ņēmusi vērā, ka atļaujas smilts ieguvei ir izsniegušas valsts institūcijas, nevis Dagdas novada pašvaldība. Pašvaldība ir tikai noslēgusi zemes nomas līgumu, lai SIA "Valmeks" varētu piekļūt karjeram un karjerā varētu veikt tās darbības, uz kurām atļauju ir izsniegušas valsts institūcijas.

Norāda, ka Dagdas novada pašvaldība nav dāvinājusi SIA "Valmeks" atradni "Mahalini II", tāpat nav neko atsavinājusi par pazeminātu cenu.

Norāda, ka Dagdas novada pašvaldība ir ievērojusi apelācijas sūdzībā norādīto principu, ka atļauts ir tas, kas ir noteikts ar tiesību normu.

Apelācijas protesta iesniedzēja norāda, ka Dagdas novada pašvaldības 2011.gada 25.maija lēmums bija prettiesisks, bet nenorāda, kādu lēmumu pašvaldībai pie konkrētajiem lietas apstākļiem un pie pastāvošā normatīvā regulējuma vajadzēja pieņemt, lai tas būtu tiesisks.

Norāda, ka Dagdas novada pašvaldības 2011.gada 25.maija lēmumam nav nekāda cēloniskā sakara ar prasības pieteikumā aprakstītajiem zaudējumiem, jo SIA "Valmeks" jau gadu līdz pašvaldības lēmuma pieņemšanai gan izmantoja zemi, lai iegūtu smiltis, gan turpināja iegūt pašas smiltis.

Nav šaubu, kad spriedumā tiesai ir pieļauta pārrakstīšanās kļūda, norādot zaudējumu summu 1010148,74 EUR, kas nav nekādi ietekmējusi lietas iznākumu pirmajā instancē.

Attiecībā uz apelācijas protesta iesniedzējas lūgumu lietā pieaicināt Valsts kontroli atzinuma sniegšanai saistībā ar zaudējumu aprēķinu, norāda, ka tiesa var pieaicināt piedalīties procesā institūcijas tikai likumā paredzētajos gadījumos. Prasītāja nav norādījusi likumu, kas paredz konkrētajā gadījumā pieaicināt Valsts kontroli atzinuma sniegšanai. Līdz ar to uzskata, ka nav pamata lūgumu apmierināt.

Nav pamata arī lietā kā liecinieci pieaicināt /pers. AG/ liecību sniegšanai par zaudējuma konstatēšanas apstākļiem. Civilprocesa likums paredz sacīkstes principu, līdz ar to tiesai nav jāapsver un nav jāizskata prasītājas nepieteikti lūgumi. Protesta iesniedzēja nav norādījusi attaisnojošus iemeslus, kāpēc prasītāja pirmās instances tiesā nepieteica lūgumu par liecinieces /pers. AG/ pieaicināšanu un nopratināšanu. Līdz ar to lūgums par liecinieces pieaicināšanu ir pretrunā Civilprocesa likuma 430.panta ceturtajai daļai un kā nepamatots ir noraidāms.

Lūdz apelācijas protestu noraidīt.

Apelācijas instances tiesas sēdē Generālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta prokurore Alla Skurvide uzturēja apelācijas protestu pēc jau norādītajiem motīviem un lūdza apmierināt prasību, pamatojoties uz argumentiem, kas minēti prasības pieteikumā.

Atbildētāju /pers. D/, /pers. J/, /pers. G/, /pers. I/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/ /pers. O/, /pers. P/ un /pers. K/ pilnvarotais pārstāvis /pers. AH/, kā arī atbildētāji /pers. C/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. H/, /pers. R/ apelācijas protestu neatzina, lūdza norādīt prasību, pamatojoties uz argumentiem, kas minēti rakstveida paskaidrojumos un paskaidrojumos, kas sniegti lietas iztiesāšanas gaitā.

Trešā persona /pers. AL/ apelācijas protestam nepiekrita un atkārtoja viedokli par prasības nepamatotību.

Motīvu daļa

Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, liecinieces /pers. AG/ un /pers. AF/ liecības, novērtējot rakstveida pierādījumus lietā Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas protests nav pamatots un prasība ir noraidāma daļā par zaudējumu piedziņu no /pers. R/. Apelācijas instances tiesa atzīst, ka šajā daļā Daugavpils tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir likumīgs un pietiekams prasības noraidīšanai.

Savukārt, lietā ir izbeidzama tiesvedība prasības daļā par zaudējumu piedziņu no /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/,

/pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/ saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 1.punktu, jo lietas izskatīšana nav pakļauta tiesai. Šajā prasības daļā pirmās instances tiesa nav pareizi novērtējusi faktiskos apstākļus lietā, kas noveda pie nepamatota rezultāta.

Prasība par zaudējumu atlīdzināšanu Dagdas novada pašvaldībai ir celta pret fiziskām personām, kuras bija Dagdas novada pašvaldības deputāti un piedalījās prettiesiska lēmuma pieņemšanā, vienbalsīgi nobalsojot par zemes nomas līguma noslēgšanu ar SIA "Valmeks".

Prasība pamatota ar to, ka SIA "Valmeks", pēc atteikšanās no tiesībām izpirkt lietoto zemes gabalu noteiktajā termiņā, lietošanas tiesības izbeidzās un zemes gabals kļuva par pašvaldības īpašuma objektu un zemesgabalā esošie derīgie izrakteņi saskaņā ar likuma "Par zemes dzīlēm" 3.pantā noteikto, pieder zemes īpašniekam, proti, pašvaldībai, līdz ar to pašvaldībai piederošo aktīvu atsavināšanu vajadzēja risināt saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma noteikumiem.

Norādīts, ka minētā zemes gabala karjerā derīgo izrakteņu atradne "Mihalini II" netika novērtēta ne pirms Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maija lēmuma pieņemšanas, ne pirms 2011. gada 30.maija zemes nomas līguma noslēgšanas, ne arī pašlaik, ar ko tika pārkāptas Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punkta prasības.

Saskaņā ar likuma "Par zemes dzīlēm" 3.pantu, Dagdas novada pašvaldībai, kā zemes gabala ar karjeru "Mihalini II" īpašniekam, pieder šī zemes gabala dzīles un visi derīgie izrakteņi, kas tajās atrodas.

Norādīts, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 9.punktu, atradnē esošus pazemes aktīvus bija jāņem pašvaldības grāmatvedības uzskaitē un visi riski un gūstamie saimnieciskie labumi no attiecīgā aktīva, proti, no ilgtermiņa ieguldījuma, pāriet pašvaldībai. Līdz ar to, pirms 2011.gada 25.maija Dagdas novada pašvaldības domes lēmuma pieņemšanas, par zemes nomas līguma slēgšanu ar SIA "Valmeks", vajadzēja izpildīt Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punkta prasības, proti, apstiprināt komisiju ilgtermiņa ieguldījumu novērtēšanai, izpētīt derīgo izrakteņu atradni un novērtēt Andzeļu pagasta pārvaldē esošu pazemes aktīvu, proti, karjeru "Mihalini II" ar kadastra Nr./kadastra numurs/, kā arī ievēro Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra "Noteikumu par publiskas personas zemes nomu" Nr.735 22.^{2} punktā noteikto par konkursa vai izsoles rīkošanu par zemes nomas tiesībām derīgo izrakteņu ieguvei.

Prasītāja norāda, ka jautājumu par pašvaldībai piederošo aktīvu atsavināšanu vajadzēja risināt, ievērojot Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma noteikumus, proti, 7.panta pirmajā daļā noteikto, ka publiskas personas mantu aizliegt atsavināt privātpersonai vai kapitālsabiedrībai par acīmredzami pazeminātu cenu, kā arī 10.panta pirmajā daļā noteikto, ka publiska persona nedrīkst dāvināt (ziedot) finanšu līdzekļus un mantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka noteiktā nomas maksa neietver samaksu par pašvaldības mantas- smilts- atsavināšanu, līdz ar to karjerā esošie derīgie izrakteņi pārgājuši SIA "Valmeks" īpašumā bez maksas, proti, tie ir uzdāvināti, kas ir aizliegts.

Zaudējumu apmēru prasītāja pamato ar Valsts kontroles finanšu revīzijas laikā konstatētajiem apstākļiem, ka ar Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maijā pieņemto lēmumu, ar kuru sākot no 2010.gada 1.jūnija līdz 2013.gadam ieskaitot, proti, līdz karjera "Mihalini II" izstrādes beigām, prettiesiski tika atsavināti pašvaldības aktīvi, līdz ar to Dagdas novada pašvaldībai nodarīts materiāls zaudējums, kas pēc Valsts kontroles revidentu aplēsēm ir 11729,20 *euro* (8260 m^3 x 1,42 *euro* = 11 729,20 *euro*).

Dagdas novada pašvaldības domes 2011.gada 25.maija lēmums par zemes nomas līguma noslēgšanu ar personām, kurām izbeigtas zemes lietošanas tiesības uz neizpirkto zemi un zemes nomas pirmtiesību izmantošanu tika pieņemts koleģiāli, piedaloties četrpadsmit domes deputātiem, sakarā ar ko prasība celta pret fiziskām personām, kuras piedalījās lēmuma pieņemšanā savu pilnvaru ietvaros.

Prasību par zaudējumu piedziņu no bijušajiem domes deputātiem prasītāja pamato ar Civillikuma 1775. un 1779.pantu, likuma "Par zemes dzīlēm" 3.pantu, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 7.panta pirmo daļu un 10.panta pirmo daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 69.panta otro daļu un 70.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.735 "Par publiskas personas zemes nomu" 222.punktu, Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.pantu.

Civilprocesa likuma 23.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesai pakļauti visi civiltiesiskie strīdi. Tas nozīmē, ka civilprocesuālā kārtībā tiesa izskata tādus strīdus, kas radušies no civiltiesiska rakstura aizskārumiem.

Šajā sakarā tiesību doktrīnā atzīts, ka civilprocesuālā kārtībā izskatāmo lietu loku Civilprocesa likuma 1.pants nosaka ļoti vispārīgā formulējumā– katrai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību un ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Civilo tiesību jēdzienu attīsta un līdz ar to izpratni par tai pakļautajiem strīdiem paplašina noteikumi par lietas pakļautību un piekritību. Civilprocesa likuma 23.pantā vēlreiz norādīts, ka tiesai pakļauti tieši un tikai civiltiesiskie strīdi. Sabiedriskajās attiecībās var būt arī cita rakstura strīdi, tostarp par iespējamiem tiesību vai interešu aizskārumiem administratīvajās attiecībās vai kriminālprocesa virzības gaitā. Tie nav risināmi civilprocesuālajā kārtībā *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa. (1.-28.nodaļa). Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011, 497.lpp.)*.

Personas tiesību aizskārums var rasties gan no citas personas darbības vai bezdarbības privāto tiesību jomā, gan no izpildvaras darbības publisko tiesību jomā.

Minētā sakara Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka konkrētais strīds vispār nav attiecināms uz tādu, kas risināms Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā daļā par zaudējumu piedziņu no fiziskām personām, kuras bija Dagdas novada pašvaldības deputāti.

Ņemot vērā atbildētāju /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/ deputātu statusu strīdus laika posmā, izšķiroša nozīme ir tiesiskajām attiecībām pušu starpā, apsverot, vai prasītājas pieteiktajam strīdam patiešām ir privāttiesisks raksturs, kas ir pakļauts izskatīšanai civilprocesuālajā kārtībā.

Atbilstoši tiesību doktrīnā paustajam viedoklim „publisko un privāto tiesību dalījuma nozīmīgākā praktiskā izpausme ir tiesu kompetences norobežošana– likumdevēja uzskats, ka publiski tiesiskās attiecības valsts pārvaldes jomā pārbaudāmas īpašā procedūrā un atsevišķā tiesā. Latvijā šī konceptuālā tēze ietverta Administratīvā procesa likuma 2.panta 2.punktā, kur noteikts, ka viens no likuma pamatmērķiem ir pakļaut neatkarīgas, objektīvas un kompetentas tiesu varas kontrolei izpildvaras darbības, kuras attiecas uz konkrētām publiski tiesiskajām attiecībām starp valsti un privātpersonu" *(sk. Danovskis E. Publisko un privāto tiesību dalījuma ieviešana un nozīme Latvijā pēc neatkarības atjaunošanas. Juridiskā zinātne, Nr.2, 2011, 32.-33.lpp.)*.

Skaidrojot publisko un privāto tiesību atšķirības, doktrīnā arī tiek norādīts, ka civiltiesības jeb privāttiesības ir tiesību daļa, kas regulē līdztiesīgu dalībnieku jeb subjektu savstarpējās attiecības. [..] Pretstatā civiltiesībām, kas noteic līdztiesīgu subjektu attiecības, publiskās tiesības regulē subordinācijas jeb pakļautības attiecības starp valsti vai valsts varas pilnvarām apveltītu subjektu un indivīdu *(sk. Balodis K. Ievads civiltiesībās. Rīga: Zvaigzne ABC, 2007, 20., 21.lpp.)*.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka domes koleģiāla lēmuma pieņemšana, ir rīcība publisko tiesību jomā, īstenojot viņiem piešķirto valsts varu, kuras tiesiskums nav apspriežams vispārīgās jurisdikcijas tiesā.

Tātad, Dagdas novada pašvaldības dome, kuras sastāvā bija atbildētāji deputātu statusā, pieņemot koleģiālu lēmumu tiesiskajās attiecībās ar SIA "Valmeks", darbojās kā publisko tiesību subjekts, nevis kā fiziskās personas, sakarā ar ko vispārējās jurisdikcijas tiesas kompetencē neietilpst lemt jautājumu par pieņemtā lēmuma tiesiskumu. Lēmumu par nelikumīgu var atzīt tikai tiesa. Jebkurš cits viedoklis ir tikai viedoklis, kurš nerada tiesiskas sekas. Arī konkrētajā strīdā nerada tiesiskas sekas prokurores viedoklis par lēmuma prettiesiskumu, jo tas nav apstrīdēts un atcelts.

Likums "Par pašvaldībām" reglamentē Latvijas pašvaldību darbības vispārīgos noteikumus un ekonomisko pamatu, pašvaldību kompetenci, domes un tās institūciju, kā arī domes priekšsēdētāja tiesības un pienākumus, pašvaldību attiecības ar Ministru kabinetu un ministrijām, kā arī pašvaldību savstarpējo attiecību vispārīgos noteikumus.

Saskaņā ar iepriekšminētā likuma 3.pantu vietējā pašvaldība ir vietējā pārvalde, kas ar pilsoņu vēlētas pārstāvniecības- domes- un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību nodrošina likumos noteikto funkciju, kā arī šajā likumā paredzētajā kārtībā Ministru kabineta doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses.

Minētā likuma 4.pants noteic, ka realizējot vietējo pārvaldi, pašvaldības likumā noteiktajos ietvaros ir publisko tiesību subjekts, bet privāttiesību jomā pašvaldībām ir juridiskās personas tiesības.

Līdz ar to arī prasības par zaudējumu atlīdzināšanu pamatā ir pašas Dagdas novada pašvaldības rīcība savas kompetences ietvaros saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 21.panta 14.punktu, nododot zemi nomā un nosakot nomas maksas apmēru, nevis fizisku personu rīcība.

Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 18.pantu domes deputātu tiesības un pienākumus nosaka šis likums un Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likums. Politiķa darbības garantijas, tiesības un pienākumus nosaka iepriekšminētie likumi un neviens no tiem neparedz deputāta pienākumu atlīdzināt pašvaldībai zaudējumus saskaņā ar Civillikuma noteikumiem, pildot deputāta pienākumus, pieņemot koleģiālu lēmumu.

Pašvaldības definīcija sniegta Eiropas vietējo pašvaldību hartā. Latvija 1996.gadā ratificējusi šo starptautisko līgumu.

Hartai ir augstāks juridiskais spēks nekā jebkuram nacionālajam tiesību aktam. Šā starptautiskā līguma 3.pants noteic, ka vietējā pašvaldība nozīmē vietējo varu, tiesības un spēju likuma robežās regulēt un vadīt nozīmīgu publisko lietu daļu uz savu atbildību un vietējo iedzīvotāju interesēs. Pašvaldībām piemīt gan tiesības (atļauja darīt), gan spējas (pietiekami resursi, lai darītu). Pašvaldība tiek īstenota likuma robežās (atļauts darīt to, kas ar likumu nav aizliegts (3.panta pirmā daļa)).

Deputātiem speciālajos likumos ir paredzēta politiskā atbildība, kas var būt:

- neievēlēšana kārtējās pašvaldību vēlēšanās;
- atcelšana no vēlētiem amatiem (pašvaldības domes priekšsēdētāja, viņa vietnieka, pastāvīgās komitejas vadītāja amata);
- visas domes atlaišana pirms termiņa ar Saeimas lēmumu.

Tātad, deputātam piemīt īpašs statuss, speciālajos tiesību normās paredzot tiesības un pienākumus, sakarā ar ko strīds par zaudējumu piedziņu no deputātiem kā fiziskām personām vispār nav pakļauts izskatīšanai tiesā.

Ņemot vērā minēto secināms, ka tiesvedība prasības daļā par zaudējumu piedziņu no /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/, ir izbeidzama saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 1.punktu, jo strīds nav pakļauts izskatīšanai vispārējās jurisdikcijas tiesā, jo nav atzīstams par civiltiesisku strīdu.

Tiesai, taisot spriedumu, ir saistošs prasītāja materiāltiesiskais prasījums, kura pamatotību tai jāpārbauda, kā arī pamats- apstākļi (juridiskie fakti), uz kuriem prasītājs balsta savu prasījumu *(Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 23.maija spriedums lietā Nr.SKC- 248/2010 un Civillietu departamenta 2016.gada 22.novembra sprieduma lietā Nr.SKC- 397/2016)*.

Prasība par zaudējumu atlīdzināšanu celta vēl pret vienu fizisku personu- Dagdas novada pašvaldības zemes speciālistu strīdus laika posmā /pers. R/. Trešā persona lietā ir Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta pārvaldes vadītāja strīdus laika posmā /pers. AL/.

Ņemot vērā to, ka prasība par zaudējumu atlīdzināšanu celta pret atbildētāju /pers. R/, kas strīdus laikā bija pašvaldības darbinieks, tiesa apspriež prasības pamatotību arī daļā pret šo atbildētāju.

Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Tātad zaudējumi šīs normas izpratnē ir jebkāds mantas samazinājums, zudums vai bojājums, kā arī citu mantiski novērtējamu tiesību aizskāruma sekas. Savukārt Civillikuma 1771.pants noteic, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesības uz atlīdzību, bet otrajā – uz nodrošinājumu.

Civillikuma 1775.pantā noteikts, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina, un saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Tiesību doktrīnā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums ir tad, ja vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) personas prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība), 2) zaudējumu esamība un to apmērs, 3) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem.

Tiesa atzīst, ka prasība daļā pret /pers. R/ nav pamatota un ir noraidāma pilnīgi, jo nav konstatēts neviens no zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumiem.

Kā jau tika minēts ar Krāslavas rajona Andzeļu pagasta zemes komisijas 1997.gada 23.janvāra lēmumu Nr.35 SIA "Valmeks" Andzeļu pagasta Mihalinu sādžā iedalīts karjers pastāvīgā lietošanā 4,7 ha platībā.

Ar Krāslavas rajona Andzeļu pagasta padomes 2000.gada 26.jūnija lēmumu Nr.29 SIA "Valmeks" pastāvīgā lietošanā piešķirta zeme 9,0 ha platībā Mihalinu sādžā Andzeļu pagastā.

Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otrajā daļā noteikts, ka persona, kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeidzas šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos vai kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeigušās saskaņā ar likumu "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos", iegūst zemes nomas pirmtiesības uz tās lietošanā bijušo zemi. Zemes nomas līgumu slēdz uz laiku, kas nav mazāks par 10 gadiem, ja vien zemes nomnieks nevēlas noslēgt zemes nomas līgumu uz īsāku termiņu. Ja zemes nomnieks vēlas, zemes nomas līgums tiek pagarināts. Zemes nomniekam ir tiesības zemes nomas līgumu ierakstīt zemesgrāmatā. Šī panta piektā daļa paredz, ka zemes nomas maksa maksājama no dienas, kad zemes lietotājs ieguvis zemes nomas pirmtiesības.

No 2011.gada 26.janvāra Dagdas novada pašvaldības domes sēdes protokola pielikuma izriet, ka, pamatojoties uz likuma "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 4.panta trešo daļu, likuma "Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas likuma" 25.panta pirmās daļas 3.punktu, Dagdas novada dome nolēma 1)izbeigt SIA "Valmeks" zemes lietošanas tiesības ar 2010.gada 1.jūniju uz zemes vienību ar kadastra Nr./kadastra numurs/ (13,9 ha); 2)noteica, ka līdz 2011.gada 1.jūnijam bijušajiem zemes lietotājiem ir zemes nomas pirmtiesības; 3) nolēma pēc 2011.gada 1.jūnija pieņemt lēmumu par zemju piekritību pašvaldībai vai ieskaitīšanu rezerves zemes fondā.

SIA "Valmeks" 2011.gada 11.maija iesniegumā Dagdas novada pašvaldībai lūdza noslēgt zemes nomas līgumu uz zemes gabalu Dagdas novada Andzeļu pagasta teritorijā ar kopējo platību 13,9 ha uz 25 gadiem.

Dagdas novada pašvaldība 2011.gada 25.maijā pieņēma lēmumu par zemes nomas līguma noslēgšanu ar SIA "Valmeks", līgums tika noslēgts 2011.gada 30.maijā.

Nomas līgumā norādīts, ka tas tiek noslēgts starp Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta pārvaldi kā iznomātāju un SIA "Valmeks" kā nomnieku uz zemes gabalu 13,9 ha platībā ar kadastra numuru /kadastra numurs/, kas atrodas Andzeļu pagasta pārvaldes tiesiskajā valdījumā.

Līguma 2.punktā noteikts, ka apsaimniekošanai saņemto zemi var izmantot tikai noteiktiem un nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā reģistrētiem nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem, kas ir derīgo izrakteņu ieguves teritorijas.

Līguma 2.1.punktā puses vienojās, ka līgums stājas spēkā ar 2010.gada 1.jūniju un ir spēkā līdz 2035.gada 31.maijam. Puses vienojās, ka nomnieks maksā iznomātājam nomas maksu 0,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā.

Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta septītajā daļā noteikts, ka Ministru kabinets apstiprina lauku apvidus zemes nomas tipveida līgumu un nosaka zemes nomas līguma noslēgšanas kārtību, līguma būtiskos noteikumus un nomas maksas aprēķināšanas kārtību, par pamatu ņemot lauku apvidus zemes kadastrālo vērtību.

Saskaņā ar šo pantu 2005.gada 30.augustā pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.644 "Noteikumi par neizpirktās lauku apvidus zemes nomas līguma noslēgšanas un nomas maksas aprēķināšanas kārtību" (turpmāk-Noteikumi). Noteikumu 1.punktā norādīts uz sekojošo, ka noteikumi apstiprina lauku apvidus zemes nomas tipveida līgumu un nosaka zemes nomas līguma būtiskos nosacījumus un tā slēgšanas kārtību, kā arī nomas maksas aprēķināšanas kārtību. Saskaņā ar Noteikumu 2.punktu, lauku apvidus zemes nomas līgumu (turpmāk-nomas līgums) par visu pastāvīgā lietošanā piešķirto zemi vai par šīs zemes daļu var noslēgt persona, kas ieguvusi nomas pirmtiesības saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otro daļu.

Tiesa atzīst par pierādītu, ka ka SIA "Valmeks" bija ieguvusi nomas pirmtiesības uz zemes gabalu ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējuma numurs/, līdz ar ko Dagdas novada pašvaldības Andzeļu pagasta pārvaldei bija jāpilda Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta septītās daļas un 2005.gada 30.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.644 "Noteikumi par neizpirktās lauku apvidus zemes nomas līguma noslēgšanas un nomas maksas aprēķināšanas kārtību" prasības un jānoslēdz zemes nomas līgums ar SIA "Valmeks". 2005.gada 30.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.644 "Noteikumi par neizpirktās lauku apvidus zemes nomas līguma noslēgšanas un nomas maksas aprēķināšanas kārtību" 7.punkts noteica, ka nekustamā īpašuma nodokli maksā pirmtiesīgā persona vai nomnieks. Nomas līgumā par zemi gada nomas maksa nosakāma 0,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības. Atbilstoši šo Noteikumu 7.punktam, 2011.gada 30.maija zemes nomas līgumā varēja tikt noteikta tikai nomas maksa 0,5% apmērā, jo nekādus citus maksājumus šie noteikumi neparedz.

Lietā nav gūti pierādījumi prasītāja argumentiem, ka pirms 2011.gada 25.maija Dagdas novada pašvaldības domes lēmuma pieņemšanas, par zemes nomas līguma slēgšanu ar SIA "Valmeks", vajadzēja izpildīt Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punkta prasības, proti, apstiprināt komisiju ilgtermiņa ieguldījumu novērtēšanai, izpētīt derīgo izrakteņu atradni un novērtēt Andzeļu pagasta pārvaldē esošu pazemes aktīvu, proti, karjeru "Mihalini II" ar kadastra Nr. /kadastra numurs/, kā arī ievērot Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra "Noteikumu par publiskas personas zemes nomu" Nr.735 22.^{2} punktā noteikto par konkursa vai izsoles rīkošanu par zemes nomas tiesībām derīgo izrakteņu ieguvei.

Tiesa secina, ka lietā ir SIA "Valmeks" 2011.gada 11.maija iesniegums Dagdas novada pašvaldībai, kurā SIA "Valmeks" lūdza noslēgt zemes nomas līgumu uz zemes gabalu Dagdas novada Andzeļu pagasta teritorijā ar kopējo platību 13,9 ha uz 25 gadiem.

Nekādi lūgumi par derīgo izrakteņu ieguvi karjerā "Mihalini II" iesniegumā nebija izteikti, līdz ar ko pašvaldībai nebija pamata veikt Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra noteikumu Nr.1486 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" 18.punktā noteiktās darbības.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka nav pamatoti arī argumenti, ka jautājumu par pašvaldībai piederošo aktīvu atsavināšanu atbildētājiem vajadzēja risināt ievērojot Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma noteikumus, proti, 7.panta pirmajā daļā noteikto, ka publiskas personas mantu aizliegts atsavināt privātpersonai vai kapitālsabiedrībai par acīmredzami pazemināto cenu, kā arī 10.panta pirmajā daļā noteikto, ka publiska persona nedrīkst dāvināt (ziedot) finanšu līdzekļus un mantu. Lietā nav pierādījumu tam, ka pašvaldība atsavinājusi SIA "Valmeks" atradni "Mihalini II" par pazemināto cenu vai uzdāvinājusi to. Apstākļi, ka uz zemes gabala nomas līguma pamata SIA "Velmeks" ir izmantojusi karjeru "Mihalini II" smilts ieguvei, saistāmi ar zemes nomas līguma nosacījumu neievērošanu, kas nav šīs prasības priekšmets un līdz ar ko nav vērtējami šai prasībā.

Izvērtējot visus lietas faktiskos apstākļus, tiesa secina, ka nepamatota prasības pieteikumā ir atsauce uz Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" 22.^{1} pantu, jo šī likuma norma, kā arī visa Noteikumu III1 nodaļa "Par publiskas personas zemesgabala nomas maksas aprēķināšanas kārtība, ja publiskas personas zemesgabals tiek iznomāts zemes dzīļu izmantošanai " stājās spēkā tikai 2014.gada 20.maijā un nav attiecināma uz šo strīdu.

Ministru kabineta 2007.gada 30.oktobra noteikumu Nr.735 "Noteikumi par publiskas personas zemes nomu" 22.^{1} pants, kā arī visa Noteikumu III1 nodaļa apliecina vien to, ka uz 2011.gada 30.maiju, tas ir, zemes nomas līguma noslēgšanas brīdi, nepastāvēja tiesiskais regulējums ne zemes gabala iznomāšanas kārtībai, ja uz iznomātā zemes gabala atradās zemes dzīles jeb atradnes, ne arī zemesgabala nomas maksas aprēķināšanai, ja zemesgabals tiktu iznomāts zemes dzīļu izmantošanai.

Tiesa nesaskata atbildētāja /pers. R/ rīcībā likuma "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" pārkāpumus.

Šādos apstākļos tiesa nekonstatē atbildētāja prettiesisku rīcību (darbību vai bezdarbību) un atzīst, ka prasītāja nav norādījusi, kādā veidā pašvaldības darbinieks varēja ietekmēt domes lēmuma pieņemšanu, kādas darbības viņš nav veicis pašvaldības tiesiskajās attiecībās ar SIA Velmeks", vai kādus darba pienākumus nav izpildījis.

Zaudējuma apmēra noteikšanai prasītājs izmantoja Valsts kontroles finanšu revīzijas sniegtos datus.

Izvērtējot pušu iesniegtos zaudējumu aprēķinus un zaudējumus pamatojošos dokumentus, pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka arī zaudējuma apmērs lietā nav pierādīts. Valsts kontroles finanšu revīzijas dati nevar tikt izmantoti kā pierādījumi zaudējuma apmēram, jo dokumentā ir norādīts uz to, ka iegūtā derīgā izrakteņa (smilts) vērtība pēc Valsts kontroles revidentu aplēsēm ir vismaz 11729,20 EUR, tas ir, ar pašu dokumentu ir atzīts, ka zaudējums nav noteikts precīzi un neapstrīdami. Arī Valsts ieņēmumu dienesta sniegtie dokumenti par SIA "Valmeks" veiktajām derīgo izrakteņu ieguvēm pa ceturkšņiem un Valsts vides dienesta 2018.gada 12.jūnijā sniegtā informācija nesniedz pilnīgu un pietiekamu informāciju zaudējuma apmēra noteikšanai.

Tiesa atzīst, ka nav pamata apspriest jautājumu par tiesas izdevumu atlīdzināšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. un 42.pantu, sakarā ar to, ka prasītāja no tiesas izdevumiem ir atbrīvota.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt pilnīgi Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta prasību pret /pers. R/ par zaudējumu piedziņu.

Izbeigt tiesvedību Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta prasības daļā par zaudējumu piedziņu no /pers. C/,

/pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas- 2018.gada 17.decembra- Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā, prasītājai bez drošības naudas samaksas, atbildētājiem un trešajai personai- iemaksājot drošības naudu 300 EUR Augstākās tiesas depozīta kontā- saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr.LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot lietas numuru un personas datus.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese A.Šilova

Tiesnesis I.Stivriņš

Tiesnese I.Tabore